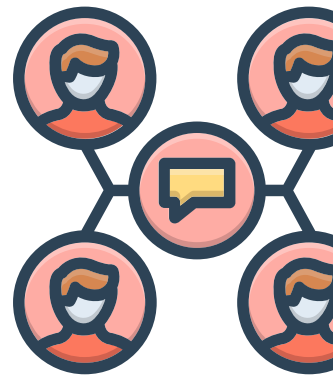

Jak učit interaktivně?

Interaktivita je jedno z velmi užívaných slov napříč obory. V našem případě se jedná o vlastnost výuky směřující k maximálnímu zapojení účastníků do výuky, a to za využití řady prvků (např. handoutů, pomůcek, reálných objektů) a aktivit (otázky, skupinová práce a další metody). Cílem je tak propojení výuky s praxí účastníků.

Pouhé maximum interaktivity neznamena úspěch vašeho kurzu. Každý lektor musí zvážít, které prvky interaktivity přitáhnou pozornost jeho cílové skupiny a které budou "už moc". Interaktivita je tedy vtažení účastníků do výuky – k tomu můžete využít třeba následující aktivity:

- **Čtení:** rozdejte účastníkům text k tématu, požádejte je o přečtení, následně jej rozeberte.
- **Psaní:** vytvořte handout k některé metodě výuky, rozdejte jej a nechejte účastníky vyplnit, následně výstupy rozeberte a vysvětlete všem správné řešení.
- **Diskuse:** položte otázku a požádejte účastníky o jejich názory a nápady – ty zapisujte, abyste se k nim mohli později vrátit; diskusi držte v mezích tématu a slušnosti, občas povzbuzujte, jindy zase tlumte emoce; na závěr vždy zrekapitulujte získané informace.
- **Tvorba:** existuje nespočet metod, kdy účastníci "tvoří" – požádejte je, aby vymysleli třeba schéma na základě toho, co se dověděli, postup nebo desatero shrnující určité téma.
- **Poznávání:** máte něco, co by si mohli účastníci na vlastní kůži vyzkoušet, prohlédnout, "osahat"? Vzor formuláře, reálný předmět k tématu? Neváhejte a zapojte je do výuky!
- **Reflexe:** při výkladu často zapomínáme ponechat čas na reflexi – přemýšlení o tom, co lektor sdělil, aplikaci do své praxe. Vybízejte účastníky, aby méně psali a více přemýšleli.

PRO INTERAKTIVITU

Roste míra motivace pro výuku, ale i zapamatování a pochopení.

Pokud účastníky téma zajímá, chtějí se co nejvíce zapojovat.

Vhodně zvolená interaktivita umožňuje aplikovat poznatky přímo v praxi.

PROTI INTERAKTIVITĚ

Některé interaktivní metody zaberou čas na přípravu i realizaci.

Ne každý lektor je kreativní nebo si to alespoň nemyslí.

Řada lektorů má strach, zda to zvládne, odmítá měnit zaběhlé způsoby – nemá o účastníky zájem.

OU! I TO SE MŮŽE STÁT...

Několik situací, které se lektorům skutečně staly:

- Lektor přinesl do výuky kartičky, ale jedné skupině jich několik chybělo.
- Čas tak rychle utekl, že lektorka nestihla sdělit správné řešení. Lidé odcházeli s nejistou představou o tom, co mělo být správně a jak si vůbec vedli.
- Lektor zapomněl, že handout potřebuje každý účastník, nepostačí jen po jednom do skupiny.

TIPY PRO VÁS

- Vyzkoušejte vybranou metodu třeba na nějaké nezáživné téma a porovnejte výsledky – věřím, že poznáte zásadní rozdíl. A účastníky to navíc bude i bavit!
- U jakékoliv metody vždy vysvětlete její účel, aby bylo jasné, proč to děláte.
- Na konci každé metody vysvětlete správné řešení, postup či výsledek. Ideálně jej napište či promítněte – díky tomu si budou účastníci fixovat jen správné řešení.

Tipy na interaktivitu znáte, co zkusit zařadit do výuky interaktivní metody?

DVOJICE, SPOJOVAČKY, DOMINO

Skvělé metody zejména na "nezáživná" témata jako jsou definice pojmů, přiřazování značek, vzorců apod. Vytvořte dvě sady kartiček, každou jiné barvy. Na jednu sadu natiskněte třeba pojmy a na druhou jejich definice. Při výuce je rozdejte do skupin, zadejte čas a nechejte je složit. Na konci všechny skupiny vyhodnotte a sdělte správné řešení. Poděkujte za jejich úsilí.

Na podobném principu jsou postaveny (z výuky jazyků známé) spojovačky nebo skládání kartiček v podobě domina (účastníci vytvářejí "hada" z kartiček, které na sebe navazují).

DOPLŇOVAČKA

Vezměte kus textu k tématu vašeho kurzu a ve Wordu vymažte klíčové pojmy, které chcete, aby si účastníci dobře zapamatovali. Namísto nich nechejte prázdné místo. Při výuce rozdejte texty (jednotlivě, do dvojic či skupin) a nechejte je slova doplňovat. Na konci vždy představte správné řešení.

HLEDÁNÍ CHYB V TEXTU

Podobně funguje i hledání chyb v textu. Vezměte opět kus textu a "nasekejte" do něj několik chyb. Rozdejte texty účastníkům a nechejte je chyby hledat. Přemýšlejte nad obtížností: čím více chyb v textu máte, tím těžší bude práce. Chcete jim pomoci? Sdělte předem, kolik chyb mají hledat.

SKLÁDAČKA

Potřebujete, aby si zapamatovali složitější schéma? Vytiskněte toto schéma na tvrdý papír (či zalaminujte), rozstříhejte a nechte účastníky jednotlivé dílky složit do správné podoby.

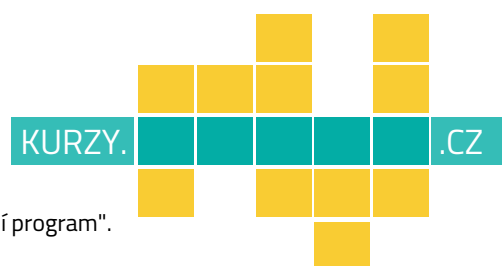
CHRONOLOGIE

Slouží k zapamatování jednotlivých fází procesu, postupu činnosti či seřazení podle velikosti, času apod. Vytvořte sérii kartiček s jednotlivými fázemi, promíchejte je a nechejte účastníky složit.

1. 2. 3.

CVIČENÍ

Jednou z oblíbených interaktivních metod je i křížovka. Zkuste si vyluštit tzv. hřebenovku. Tajenkou je web, kde najdete bezplatné online kurzy pro rozvoj lektorských kompetencí. :) Zvládnete vytvořit podobnou interaktivní metodu i vy?

1. Opak noci je...
2. Zkratka "operační program".
3. Můj dům, můj...
4. Mnoho stromů na jednom místě tvoří...
5. Slovo "nápad" jinak.

DALŠÍ ZDROJE A NÁPADY PRO VÁS

- Trdá, Jana: Lektorské finty. Praha: Grada Publishing, 2011.
- Langer, Tomáš: Moderní lektor. Praha: Grada Publishing, 2016.
- Záznam webináře EPALE "Kde berou lektori nápady?": <https://youtu.be/4P2cAph7KkY>.

